

Läs med barnen

Utvecklingen av barnets läs- och skrivfärdigheter börjar vid barnets födelse

Barn lär sig att sätta värde på läskunnighet när de växer upp i en miljö som värdesätter läsning. Omvärldens attityder, goda förebilder och läsmiljön påverkar i hög grad hur barnets läskunnighet utvecklas.

- Man läser berättelser och diskuterar berättelserna tillsammans med barnet.
- Barnet har tillgång till mångsidigt läsmaterial, såsom böcker, tidningar och ljudböcker.
- I hemmen använder man digitalt innehåll tillsammans.
- Man hittar på och skriver sagor tillsammans med barnet.
- Barnet uppmuntras att läsa.

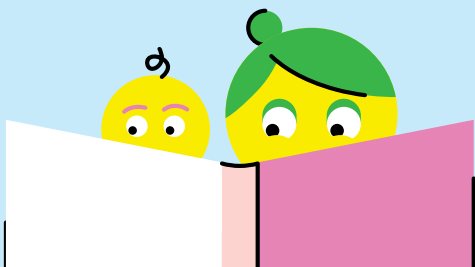
Läsandet börjar utvecklas tidigt

Redan barn under ett år njuter av att titta på olika färger och bilder. Familjen får en bilderbok i moderskapsförpackningen – av en god anledning. Ramsor, sånger och sagor är viktiga för att lära sig nya ord och för språkutvecklingen. Läsande familjemedlemmar är förebilder för barnet. Familjens gemensamma lässtunder är rogivande och trevliga för både spädbarn och barn i skolåldern.

Hemmet är en viktig läsmiljö

Barn är intresserade av bilderböcker, faktaböcker, tidningar, ljudböcker och filmer. När det finns olika böcker och tidningar hemma är det lätt för barnet att bli nyfiken på dem. Familjens gemensamma utflykter till biblioteket för barnen nära mångsidiga texter och en kultur som uppskattar läsning.

Barn börjar ofta bli intresserade av att lära sig läsa när de följer vuxnas läsning och tittar på bilderböcker. En mångsidig textmiljö stöder utvecklingen av multi-litteracitet hos barnet.

Olika spel och applikationer stöder utvecklingen av läs- och skrivfärdigheter

Det finns många olika, nyttiga och läsfrämjande applikationer för digitala enheter som det lönar sig att bekanta sig med tillsammans med barnet.

Barn blir lätt inspirerade att själva producera innehåll med olika applikationer. Att producera och redigera bilder och videor är en trevlig gemensam aktivitet tillsammans med barnet. Tillsammans med barnen kan man till exempel bekanta sig med emoji:n som beskriver känslor och skapa berättelser med hjälp av dem.

Det är viktigt att barnet redan tidigt lär sig att agera tryggt i digitala miljöer och berätta om sina upplevelser för en vuxen.

Viktigt att leka och lyssna på barnet

Barn återskapar ofta program som de sett eller berättelser som de lyssnat på i sina lekar. I sina lekar utvecklar barnet sin multilitteracitet utan att detta ens märks. Det är viktigt att det finns tid för lek.

Man kan också göra läsandet och skrivandet till en del av leken. Redan innan barn kan läsa och skriva uttrycker de sig i leken genom att rita linjer och figurer samt genom att återge berättelser i bilderböcker. Genom att prova på att använda tangentbordet skapar barnet riktig text och genom att skriva ner barnets berättelser och skämt får man trevliga familjeminnen.

Grunden för barnets multilitteracitet kan skapas genom att tillsammans med barnet undersöka till exempel logotyper och märken i omgivningen och fundera på deras innebörd. Gemensamma stunder då man läser olika texter och diskuterar dem främjar utvecklingen av multilitteracitet.

Vad är läskunnighet?

Med läskunnighet avses en färdighet att så småningom identifiera och namnge bokstäver som motsvarar ljud samt formulera ord och meningar. Läskunnigheten utvecklas med små steg och parallellt med att barnet lär sig skriva.

När barnet blir äldre ökar också kraven på läskunnighet.

Enligt det vidgade textbegreppet kan text vara skriven eller talad och innehålla ljud, rörelse, bild och andra grafiska element. Texter kan kombinera olika uttryckssätt.

Med multilitteracitet avses att förstå olika texters betydelse och att producera olika texter. Redan med små barn kan man diskutera målen och uttryckssätten i mångsidiga texter, till exempel varför en text har producerats eller vilka olika betydelser den kan ha. Traditionella läs- och skrivfärdigheter är en del av multilitteracitet.

Multilitteraciteten utvecklas under hela livet i olika vardagliga situationer och gemenskaper.

På webben finns bland annat gratis kvällssagor, barnsånger och ramsor samt information om bibliotekens utmärkta utbud av material för barn. Digitala ord- och minnesspel, bokstavsspel, illustrerade berättelser och ljudböcker stöder utvecklingen av multilitteracitet.

Utbildningsstyrelsen
PB 380
(Hagnäskajen 6)
00531 Helsingfors
www.oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Läsande
småbarns-
pedagogik